Pracovná skupina pre obilniny, olejniny a bielkovinové plodiny, 13. december 2024

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 13. december 2024

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Pracovná skupina pre obilniny, olejniny a bielkovinové plodiny

Predsedal:

Podrobný popis aktivity:

Pre informáciu:

- nariadenie EÚ o odlesňovaní (EUDR)

Dňa 2. 10. 2024 navrhla Komisia Parlamentu a Rade zmenu EUDR s cieľom odložiť vstup do platnosti o 1 rok. Rada návrh už podporila 16. 10., Parlament hlasoval 14. 11. , 20. 11. 2024 prebehlo rokovanie Coreperu a po trialógoch sa rozhodlo, že návrh bude ponechaný v súčasnej podobe. Text bude zverejnený 20. 12. 2024 v Úradnom vestníku EÚ.

Sekretariát C-C sa teraz usiluje o prerokovávanie aktuálnej situácie s dotknutými odvetviami na vnútroštátnej úrovni.

- Mercosur

Dohoda o partnerstve bola oznámená 6. 12. 2024 v Montevideu, jej znenie bolo publikované 10. 12. na stránkach Komisie. Oproti pôvodnej verzii obsahuje finálna dohoda nové prvky, ako sú úvahy o Parížskej dohode a mechanizmus obnovy rovnováhy. Prípadné hlasovanie v Parlamente by mohlo prebehnúť v júli. Sekretariát pokračuje v podrobnej analýze dohody. Téma bude predmetom predsedníctiev a prezídií.

(Celá prezentácia sekretariátu je priložená v prílohe k zápisu v českom jazyku.)

Diskusia:

RO zástupca upozornil na obavy RO producentov hovädzieho mäsa, podobné obavy má aj sektor hydinového mäsa a vajec, lebo tieto odvetvia sú vývozné a obchodná dohoda s Mercosurom a UA bude mať na ne dopad.

IE zástupca sa kriticky vyjadril k prehláseniu Komisie, že by poľnohospodári mali oceniť, že nebola otvorená časť dohody týkajúca sa prístupu na trh. Upozornil na nedostatok transparentnosti pri pridávaní časti textu o nových mechanizmoch.

Sekretariát v reakcii upozornil, že v prípade zahájenia vykonávania nariadenia EÚ o odlesňovaní a CBAM pôjde len pre Brazíliu o dopad na 33 % jej exportu do EÚ, čo bude určite požadovať vyvážiť v rámci nového mechanizmu obnovy rovnováhy. Podľa sekretariátu bude kľúčové, ako túto tému medializovať.

Prezentácia a diskusia s CPME o možnej úprave intervenčnej ceny kukurice

Zástupcovia CPME (Francúzska asociácia pestovateľov kukurice) prezentovali možnosti revízie súčasného mechanizmu ciel pre kukuricu:

- zmena colného systému: variabilné clo ako napr. pri kukurici cukrovej
- zavedenie cla viazaného na WTO
- zefektívnenie súčasného systému aktualizáciou intervenčnej ceny obilnín.

Prvé 2 možnosti by vyžadovali jednania s WTO, 3. možnosť je najľahšie vykonateľná.

Zástupcovia CPME upozornili na dopady dohody s Mercosurom, kde sú vďaka poľnohospodárskej štruktúre a priaznivým podmienkam náklady na tonu kukurice nižšie o 100 eur než v EÚ.

Počas diskusie na poznámku RO zástupcaa o tom, že viac než polovica látok povolených v krajinách Mercosuru je v EÚ zakázaná zástupcovia CPME uviedli, že zoznam aktívnych látok, povolených v krajinách Mercosuru je prílohou štúdie CPME.

Situácia na trhu:

5. olejniny a bielkovinové plodiny (prezentácia Stefana Arensa)

Stefan Arens prezentoval situáciu na globálnych trhoch:

Sója:

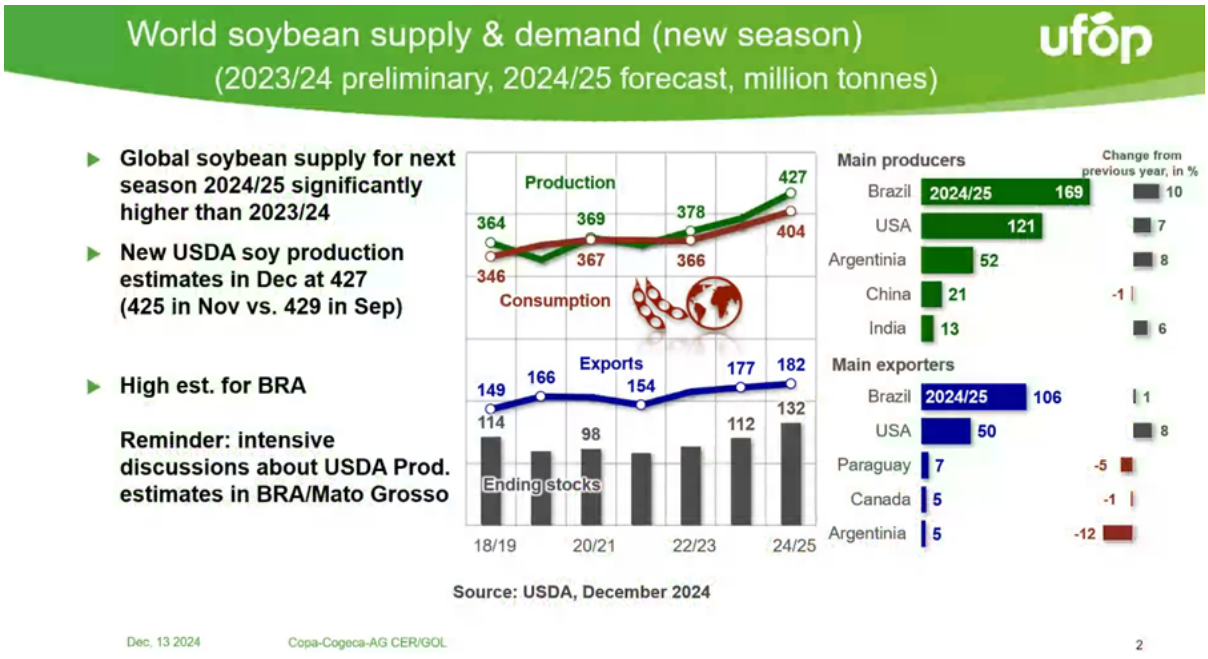

Repka:

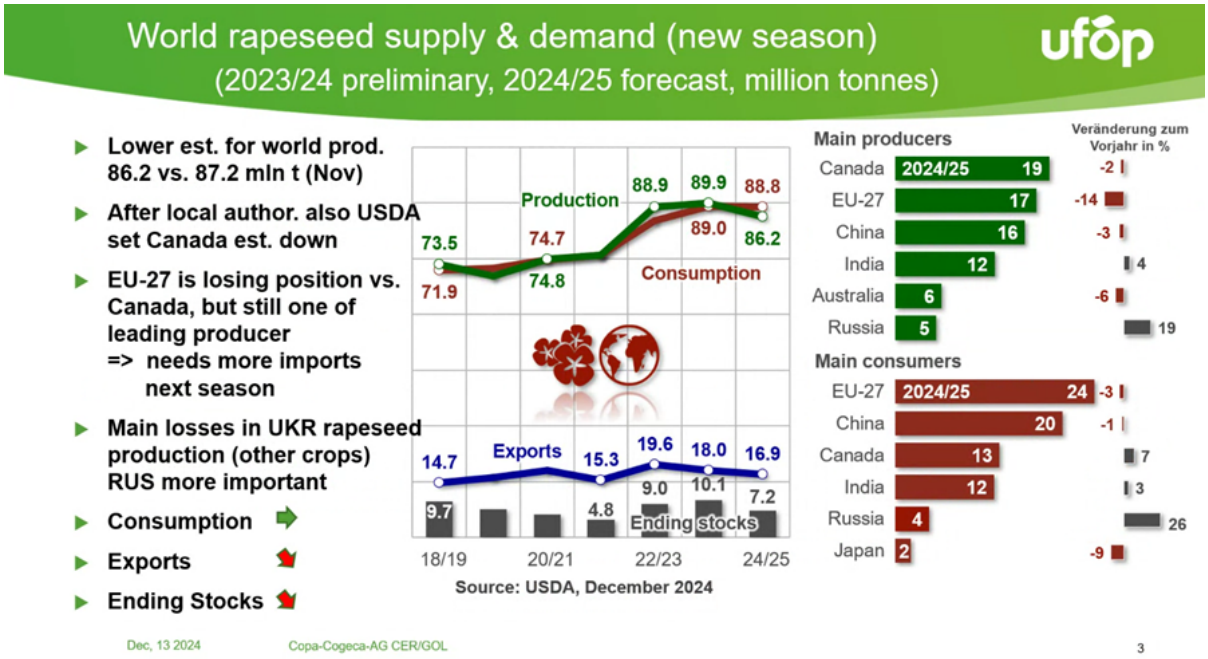

Slnečnica:

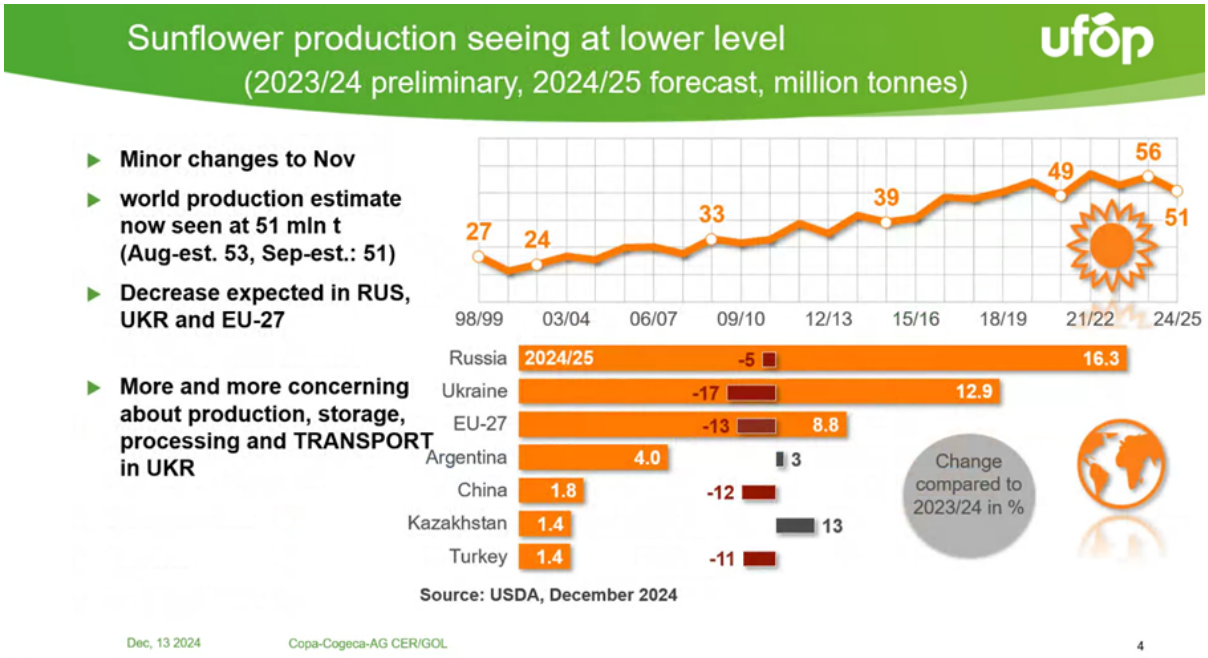

Produkcia olejnín v EÚ:

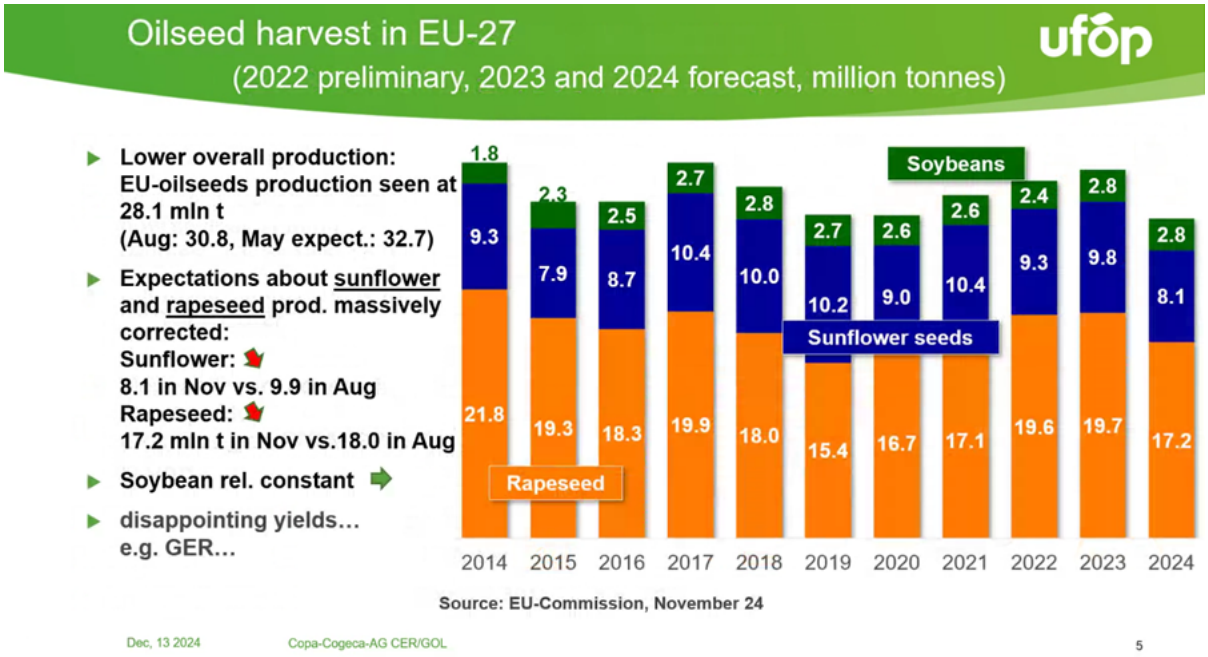

Globálna situácia produkcie repky a sóje:

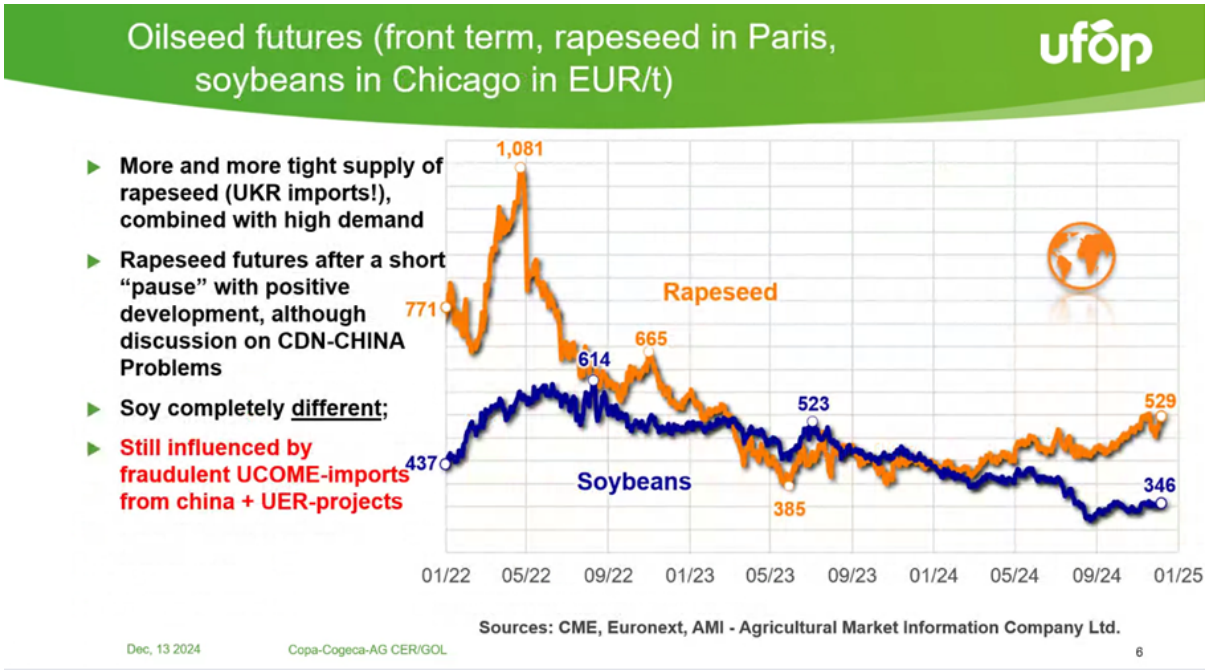

Vývoj cien rastlinných olejov:

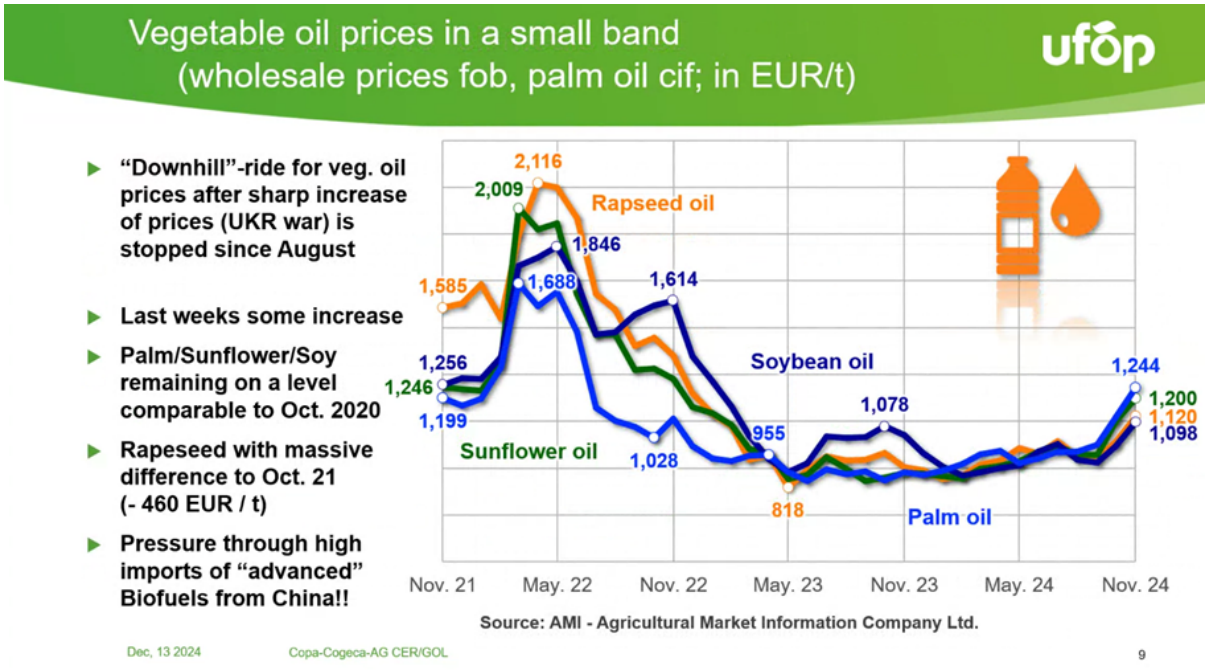

Na záver uviedol, že dopyt po rastlinných olejoch rastie, preto je vysoká produkcia zásadná na zaistenie konečných zásob. Takisto produkcia v niektorých regiónoch EÚ vzbudzuje obavy, neisté sú objemy z UA. Odporučil usporiadať seminár na prerokovanie situácie a výhľadov v odvetví.

5. obilniny (prezentácia Guida Seedlera)

G. Seedler upozornil na veľkú stratu produkcie a produkčných plôch v DE. Ide o dopad konkurenčného využitia poľnohospodárskej pôdy (v roku 2030 bude strata dosahovať 6 000 ha). Ďalej prezentoval situáciu na trhu s obilninami. Zatiaľ čo ponuka je veľmi obmedzená, padol rekord v spotrebe obilnín.

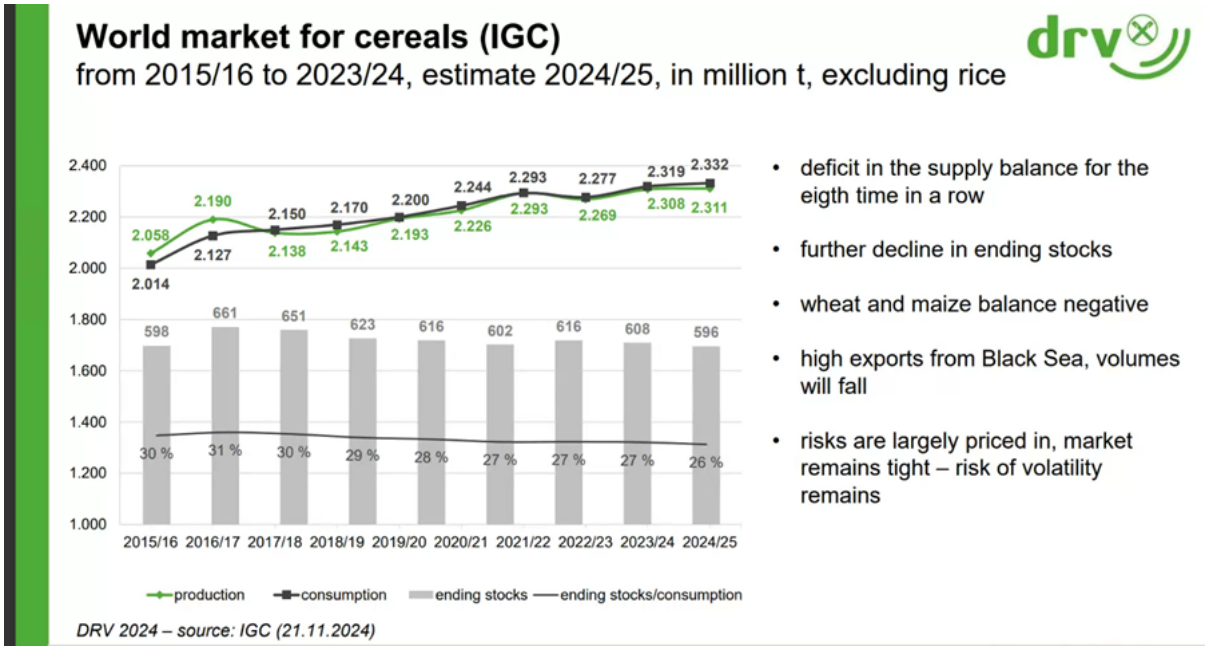

Pšenica:

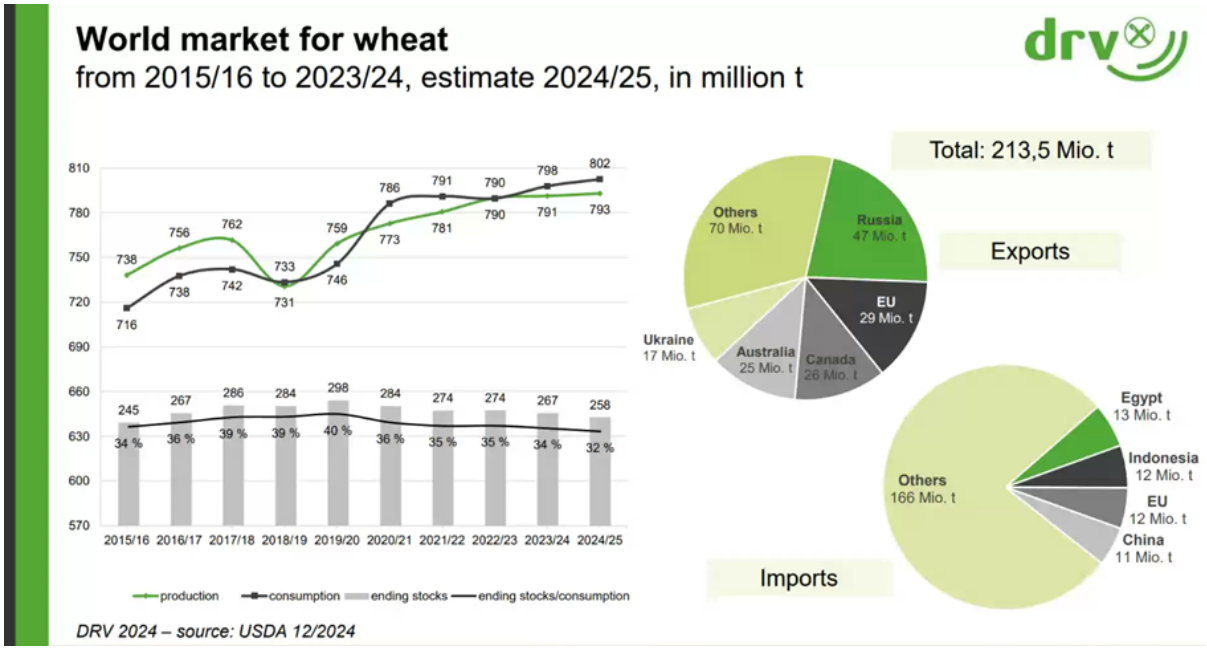

Kukurica:

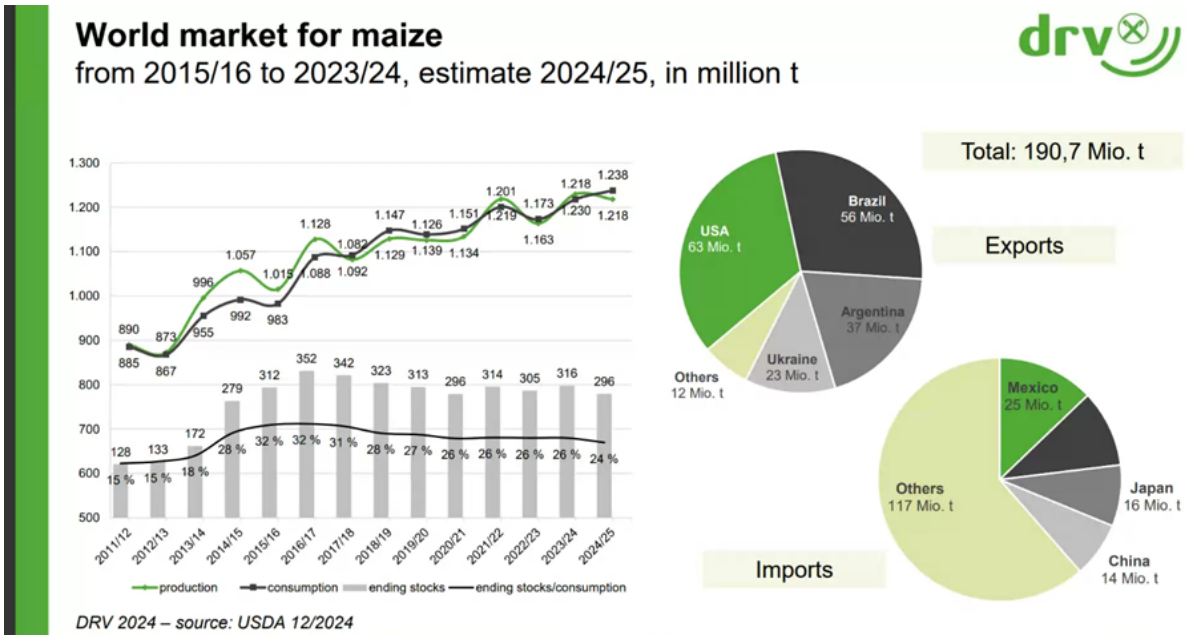

Jačmeň:

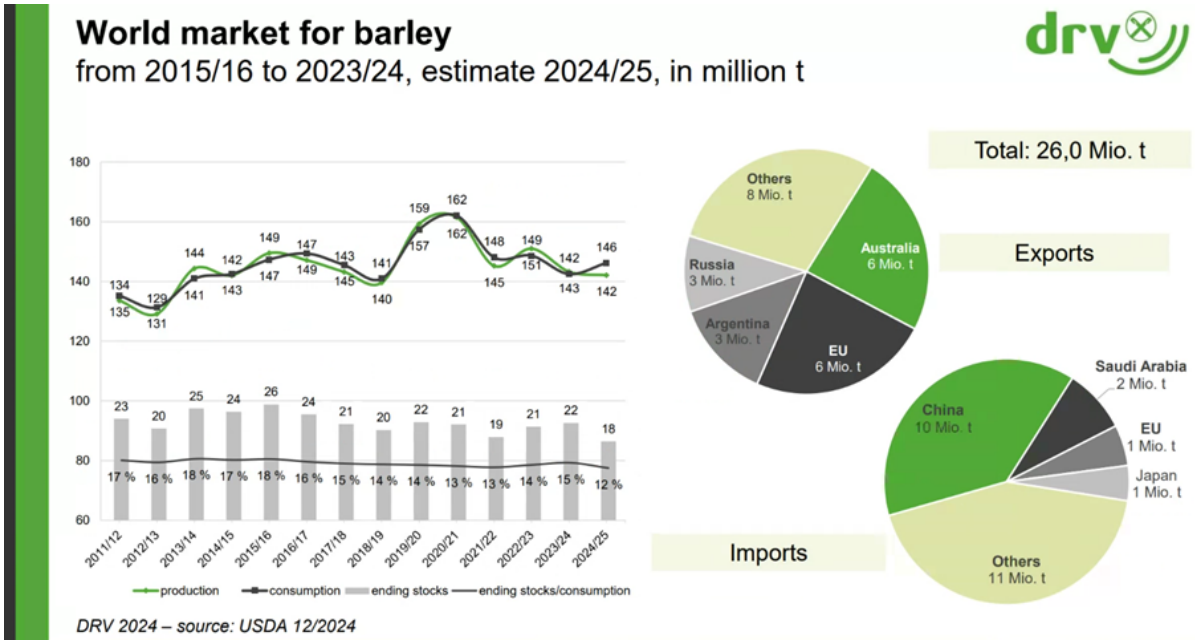

Produkcia a spotreba obilnín v EÚ:

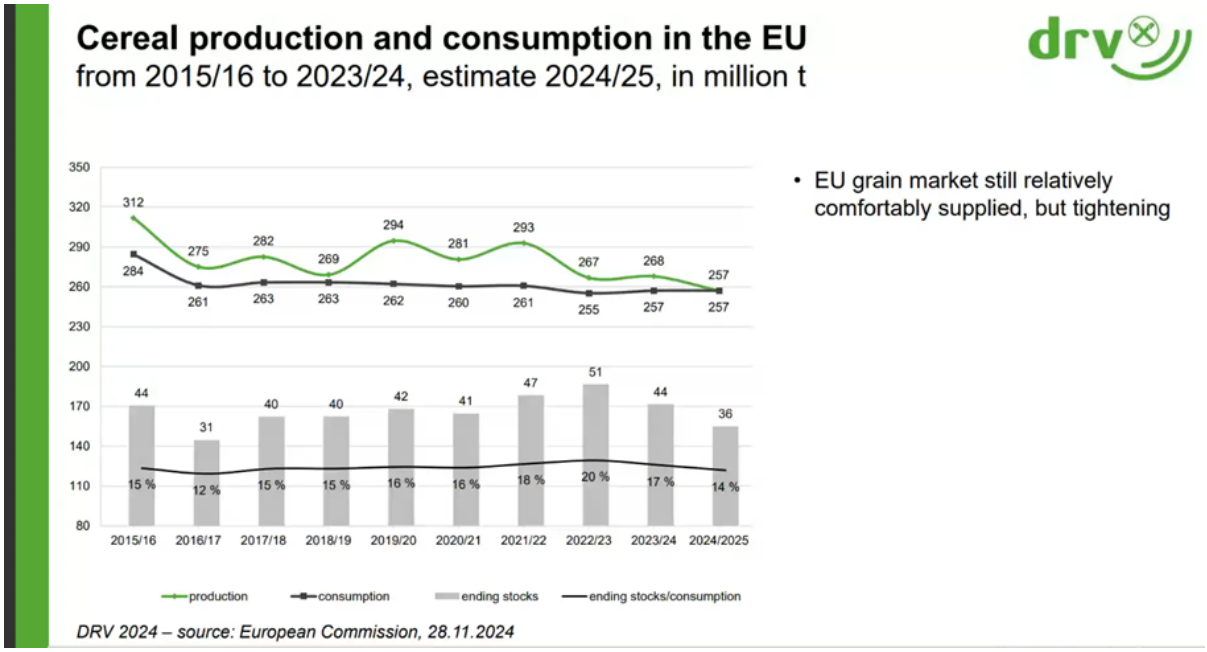

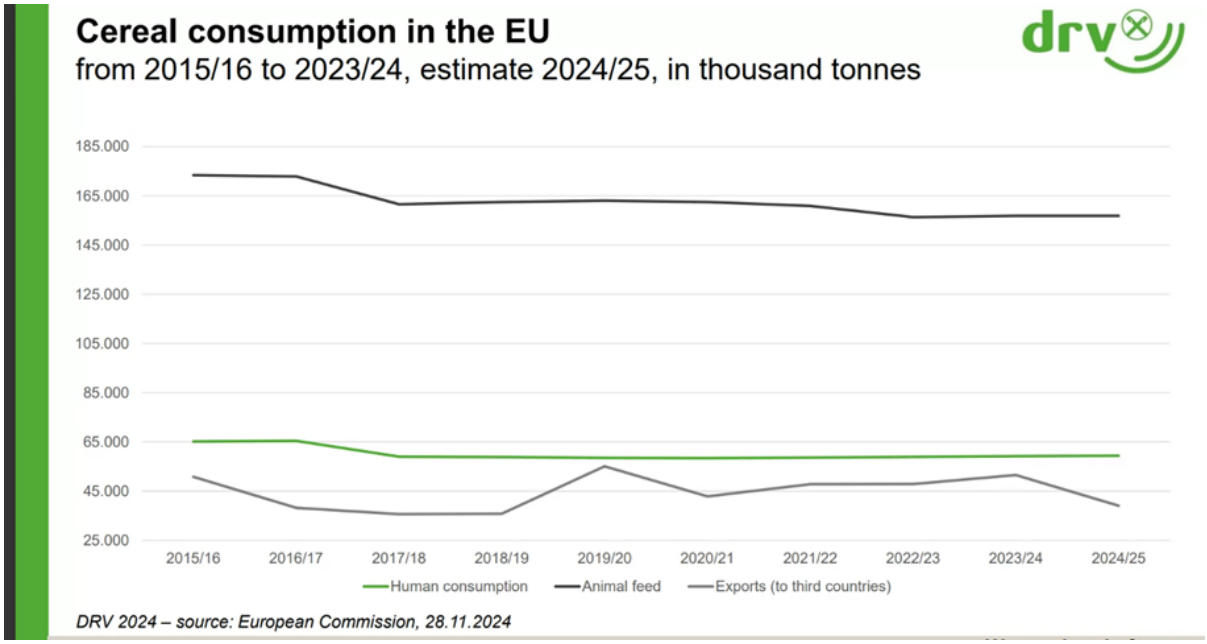

Vývoj výnosov vo vybraných štátoch:

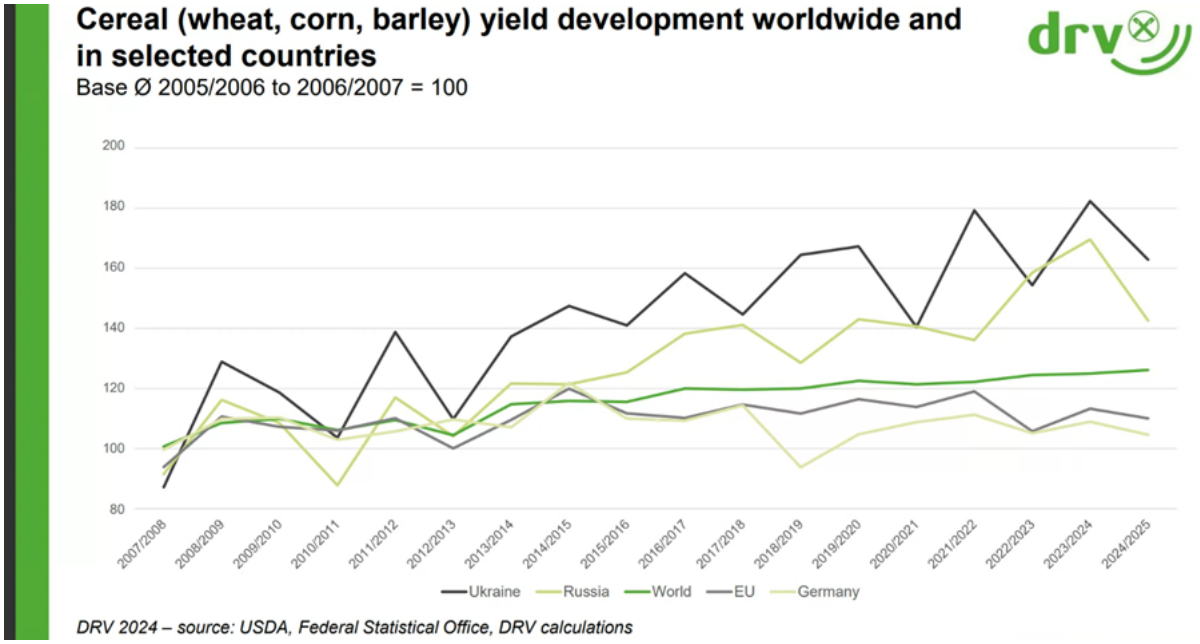

Producenti potrebujú k udržateľnej produkcii zaistenie pestovateľských plôch, zvýšiť produktivitu a ochranu klímy. Takisto potrebujú garanciu svojich vývozov na svetové odbytiská.

5. Otázky a odpovede

FI zástupca podporil zorganizovanie workshopu nielen na prerokovanie situácie v odvetví olejnín, ale bielkovinových plodín všeobecne. Odporučil riešiť aj otázku POR a iných nástrojov potrebných na dosiahnutie výnosov a kvalitných plodín. Ďalej upozornil na obchodné reštrikcie a na kazašskú a tureckú produkciu, ktorá v skutočnosti pochádza z Ruska.

PL zástupca tiež podporil iniciatívu usporiadania workshopu, upozornil na stratu produkcie repky v PL.

Návrh na seminár o podmienkach, ktoré by mali byť splnené pre budúcnosť produkcie olejnín v EÚ

Sekretariát informoval o workshope C-C o kontaminantoch v potravinách a krmivách. Workshop sa bude konať 31. 1. 2025 v Bruseli, prizvaní budú zástupcovia DG SANTE, DG AGRI, DG TRADE a zástupcovia tretích krajín na prejednanie dopadov na export. Podľa sekretariátu je cieľom viesť diskusie ako všeobecne riešiť kontaminanty v potravinách a krmivách.

Diskusia o aktuálnej situácii ohľadom UA a revízie dohody o pridružení

Predsedajúci pripomenul, že ATMs platia od júna 2022 a boli už dvakrát predĺžené. Aktuálne platné ATMs vstúpili do platnosti 6. 6. 2024 a zostanú platné do 5. 6. 2025, pričom tentokrát boli prijaté aj určité obmedzenia. Pre niektoré produkty (vajcia, hydina, cukor, krúpy, ovos, med, kukurica) bol zavedený automatický ochranný mechanizmus. Stanovené kvóty pre aktiváciu ochranného mechanizmu pre ovos už boli prekročené, pre cukor a vajcia sa prekročenie očakáva čoskoro, Komisia preto obnoví sadzby.

Od 6. 6. 2025 až do pristúpenia UA do EÚ bude platiť revidovaná dohoda o pridružení, ktorá nahradí ATMs. Komisia teraz začne rokovania o revidovanej dohode s cieľom dosiahnuť dlhodobú vzájomnú liberalizáciu ciel. Podobu dohody musí potvrdiť Rada, uniknuté verzie návrhu zatiaľ nie sú známe.

V septembri bola prijatá pozícia C-C k tejto revízii, ktorá bola zaslaná aj novému kolégiu komisárov. Sekretariát jedná aj so zástupcami DG AGRI, DG AGRI, DG TRADE a DG GROW, dňa 27. 11. usporiadal seminár za účasti Stálych zastúpení členských štátov pri EÚ o dopadoch liberalizácie trhu s UA na vybrané odvetvia (obilniny, kukuricu, hydinu, cukor a etanol).

Sekretariát upozornil, že je nutné v Rade vyjednať podporu štátov, vyzval najmä členské organizácie z IT, AT, FR, ES a HR na aktívny lobbing.

Diskusia:

RO zástupca upozornil na primárne dopady na poľnohospodárov v RO, vyzval na pomoc s riešením situácie.

PL zástupca odporučil upozorňovať na kumulatívne dopady dohôd s UA a Mercosurom bez emócií. Odmietol opakovanie situácie z roku 2022, keď nekontrolovaný vstup produkcie z UA do EÚ vyvolal protesty poľnohospodárov.

DE zástupca upozornil na rokovania s UA organizáciami, z ktorých vyplýva, že sa nechcú zúčastniť na SPP, lebo by museli plniť prísne produkčné podmienky.

Predstavenie prvých výsledkov lobbistického a komunikačného úsilia v oblasti kontroly

Sekretariát na stretnutí skupiny v júli predstavil svoju komunikačnú stratégiu pre nadchádzajúce mesiace, ktorá bude zahŕňať 3 nástroje (videá, návštevy fariem a zapojenie národných europoslancov). Dňa 21. 11. sa uskutočnila prvá návšteva farmy v BE. Koordinácia spoločného úsilia bude pokračovať ďalej.

Aktuálny stav opätovného povolenia flufenacetu a MLR pre deltametrín v olejninách

Sekretariát informoval o nariadení Komisie (EÚ) 2024/1342, ktorým sa mení príloha II nariadenia (ES) 396/2005, čo sa týka maximálnych limitov rezíduí (MLR) pre deltametrín, metalaxyl, tiabendazol a trifloxystrobín v obilninách a olejninách. Pri obilninách sú zavedené MLR bez významných ťažkostí, ale pri olejnatých semenách Komisia stanovila najnižšie možné úrovne 0,01 mg/kg, lebo neobdržala žiadne informácie.

Sekretariát ďalej informoval o situácii ohľadom flufenacetu, čo je takmer jediná zostávajúca látka pre jesenné ošetrenie trávnatých burín. Sekretariát zaslal list spolu s technickými argumentmi žiadajúci výnimku na základe čl. 4 ods. 7 nariadenia 1107/2009. Treba ešte zistiť, či spoločnosť Bayer tiež musí podať rovnakú žiadosť o výnimku.

Diskusia o príspevku pracovných skupín CER/GOL k budúcej SPP

Predsedajúci informoval o plánovanom zverejnení vízie Komisie o budúcnosti európskeho poľnohospodárstva, ktorú plánuje zverejniť predsedníčka Komisie počas prvých 100 dní svojho druhého mandátu. C-C prijali v novembri vlastnú víziu, ktorá sa bude využívať v snahe o ovplyvnenie dokumentu Komisie. Budú zahájené diskusie o reforme SPP, preto si treba premyslieť odpovede na otázky, čo by sa malo v odvetví obilnín a olejnín dosiahnuť.

Sekretariát uviedol, že konkrétne požiadavky pracovnej skupiny musia byť predložené čo najskôr (do 17. 1. 2025).

Aktuálny stav práce pracovnej skupiny pre hnojivá

Sekretariát informoval o kampani Fertilizers Europe Stop ruským hnojivám, ktorá poukazuje na skutočnosť, že EÚ je stále viac závislá od dovozu ruských hnojív, ktoré predstavujú viac než 30 % celkového dovozu močoviny do EÚ. Sekretariát C-C preto podrobne zanalyzoval situáciu týkajúcu sa dovozov z Ruska a Bieloruska. Je potrebné riešiť otázky dopadu zavedenia sankčných ciel na infláciu potravín, spôsob certifikácie hnojív produkovaných mimo Ruska a Bieloruska a zaistenie, že európske hnojivá nebudú vyrábané z ruského plynu, atď.

Podľa sekretariátu treba prijať vyvážený prístup, nepodporovať ruskú ekonomiku na financovanie vojny na UA, na druhej strane však európski poľnohospodári potrebujú hnojivá za rozumnú cenu.

Rôzne

Sekretariát informoval o zverejnení návrhu Komisie o odporúčaniach týkajúcich sa niektorých mykotoxínov v krmivách. V máji 2024 prebehla cielená verejná konzultácia, do ktorej prispel aj sekretariát C-C. Hlavná zmena sa týka paragrafu 5.

Diskusia:

FR zástupca upozornil na riziká návrhu paragrafu 5 pre družstvá a nutnosti vykonania posúdenia

rizík, čo spôsobí dodatočné náklady.

Sekretariát v reakcii uviedol, že náklady sú problémom pre všetkých, pokúsi sa preto zaslať Komisii dodatočný komentár.

Sekretariát na záver informoval o aktuálnom vývoji legislatívy o nových genomických technikách (NGT). Parlament svoje stanovisko prijal už vo februári, v Rade je legislatíva zablokovaná (nesúhlasili štáty AT, HR, PL, RO, SK a SI a hlasovania sa zdržali BE, BG, DE a HU). Od 1. 1. 2025 tému prevezme PL PRES.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.